

De overgang, van klacht naar kracht

De VVOC is de Vereniging Verpleegkundig Overgangsconsulenten.

1. Missie

De VVOC staat voor de maatschappelijke acceptatie van “de Overgang”, dat wil zeggen:

- deze levensfase bespreekbaar maken;
- herkenning van en door vrouwen in de overgangsleeftijd;
- herkenning en erkenning van vrouwen in de overgangsleeftijd door zorgverleners;
- herkenning en erkenning van vrouwen in de overgangsleeftijd door werkgevers;
- herkenning van gezondheidsrisico's en verzuim als gevolg van de overgang.

1.1 Aangesloten overgangsconsulenten

De bij de VVOC aangesloten overgangsconsulenten:

- zijn BIG geregistreerde verpleegkundigen en/of verloskundigen, fysiotherapeuten;
- hebben de geaccrediteerde hbo-opleiding tot overgangsconsulent, welke wordt erkend door de gynaecologen van de Dutch Menopause Society, aan de Breederode hogeschool of voorheen Erasmus Medisch Centrum te Rotterdam afgerond;
- maken de missie mogelijk door hun medische achtergrond en specifieke, gespecialiseerde opleiding, waardoor zij de vrouw en haar (werk) omgeving inzicht te verschaffen in het proces rond de overgang.

2. Visie

De VVOC gaat voor:

- het ondersteunen van vrouwen in iedere fase van de overgang met als doel deze periode in het leven voor de vrouw prettiger te maken;
- de vrouw te helpen haar klachten, die overgang gerelateerd zijn, te accepteren en de overgang te leren zien als een positieve nieuwe levensfase.

3. Doel

- De VVOC wil vrouwen inzicht en overzicht geven binnen de levensfase van de overgang. Hierdoor krijgen en houden zij de regie over hun eigen leven weer in handen. Iedere vrouw is uniek en beschikt over eigen autonomie.
- De VVOC wil dat vrouwen overgangsklachten eerder herkennen en dat deze goed hanteerbaar zijn. Door het geven van voorlichting, individueel en in groepen, en bruikbare, praktische tips krijgt een vrouw handvatten om de verschillende fases van de overgang aan te gaan. De vrouw voelt zich gehoord en erkend in haar klachten en is in staat haar eigen balans te bewaken en te bewaren.

3.1 Rol van de overgangsconsulent

- De VVOC-overgangsconsulent heeft een preventieve functie:
 - Indien een vrouw tijdig en goed voorbereid is op de overgang als levensfase kan zij zelfstandig actie ondernemen om klachten te voorkomen en gezondheidsrisico's te signaleren;
 - het verstrekken van informatie, gebaseerd op de best beschikbare informatie over doelmatigheid en doeltreffendheid, kan de kans op gezondheidsproblemen na de overgang, o.a. hart- en vaatziekten, osteoporose etc. verkleinen.
- De overgangsconsulent heeft een specifieke rol bij het ondersteunen van bedrijfsartsen, werkgevers en arbodiensten. Het doel daarbij is het ziekteverzuim onder vrouwen te voorkomen of te verminderen.
 - De kans op arbeidsverzuim is in de overgang 6 tot 8 keer verhoogd.
 - 35% van het ziekteverzuim bij vrouwen tussen de 45 en 60 is overgang gerelateerd.
 - Kosten 168 miljoen per jaar

4. Wat kan er beter in de organisatie van de zorg?

4.1 Preventie, voorkomen is beter dan genezen

- De overgang is een fysiologische fase in het leven van vrouwen. De klachten die in deze levensfase optreden kunnen invaliderend werken.
- Het aanbieden van een (preventief) consult kan zorgen dat vrouwen eerder herkennen en erkennen dat gezondheidsproblemen overgang gerelateerd zijn. Een vrouw kan de juiste stappen nemen als zij weet waar zij op moet letten.
- Het (preventieve) consult kan als onderdeel van het bevolkingsonderzoek worden gedaan.
- Een preventie gesprek/consult met een gecertificeerde/BIG geregistreerde overgangsconsulent kan de gezondheidsrisico's bij vrouwen reduceren.
- Informatie geven wat een vrouw kan doen om gezond te zijn en blijven kan het risico op hart- en vaatziekten, osteoporose, diabetes mellitus verkleinen.

4.2 Samenwerken, vrouwenzorg, de vrouw centraal

Verbetering is mogelijk door:

- (Bij) scholing voor zorgverleners
- Korte lijnen tussen eerste en tweedelijns zorgverleners
- Samenwerking tussen verschillende disciplines binnen de zorg
- Consulten (regulier en preventief) vergoed voor alle vrouwen
- Informatie voor vrouwen (workshops)
- Workshops binnen bedrijven voor werkneemsters en leidinggevende

5. Literatuur

Geukes, M., Oosterhof, H., Van Aalst, M. P., & Anema, J. R. (2020). Attitude, confidence and social norm of Dutch occupational physicians regarding menopause in a work context.

Maturitas, 139, 27–32. <https://doi.org/10.1016/j.maturitas.2020.05.015>

Geukes, M., Van Aalst, M. P., Robroek, S. J., Laven, J. S., & Oosterhof, H. (2016). The impact of menopause on work ability in women with severe menopausal symptoms. *Maturitas*, 90, 3–8.

<https://doi.org/10.1016/j.maturitas.2016.05.001>

Geukes, M., Anema, J. R., Van Aalst, M. P., De Menezes, R. X., & Oosterhof, H. (2019). Improvement of menopausal symptoms and the impact on work ability: A retrospective cohort pilot study. *Maturitas*, 120, 23–28. <https://doi.org/10.1016/j.maturitas.2018.10.015>

Gartoulla, P., Bell, R. J., Worsley, R., & Davis, S. R. (2016). Menopausal vasomotor symptoms are associated with poor self-assessed work ability. *Maturitas*, 87, 33–39.

<https://doi.org/10.1016/j.maturitas.2016.02.003>

Griffiths, A., MacLennan, S. J., & Hassard, J. (2013). Menopause and work: An electronic survey of employees' attitudes in the UK. *Maturitas*, 76(2), 155–159.

<https://doi.org/10.1016/j.maturitas.2013.07.005>

Kleinman, N. L., Rohrbacker, N. J., Bushmakina, A. G., Whiteley, J., Lynch, W. D., & Shah, S. N. (2013). Direct and Indirect Costs of Women Diagnosed With Menopause Symptoms. *Journal of Occupational & Environmental Medicine*, 55(4), 465–470.

<https://doi.org/10.1097/jom.0b013e3182820515>